

De groentjes van Kortenhoeff

De laatste warme week van april levert prachtig vlinderweer. Bij een rondje Kortenhoeff zijn het uiteraard citroenvlinders en witjes die de boventoon voeren maar gericht zoeken naar groentjes levert ook een aardig aantal op. Het groentje houdt zich graag op bomen of boompjes die aan de hei grenzen of op de hei langs een bosrand. Sommige bomen zijn erg aantrekkelijk en er vliegen 4 of meer groentjes rond. Het lijkt wel een baltsplaats. Op andere boompjes zit er maar een. Hoe meer kennis van het gedrag je hebt hoe meer je er vindt. Toch wel nodig als de aantallen laag zijn. Bijna twee uur rondlopen levert 14 groentjes op, toch de moeite waard.

EVZ de Stok

Deels een drukke en deels een stille route. Het gedeelte ten zuiden van de Outlet is stil wat betreft mensen en honden maar druk wat betreft snelweggeruis. Het contante gezoem went snel, behalve als er een motor langs komt scheuren. Insecten zijn er natuurlijk ook. Het beek-begeleidende bos van wilg, berk, ratelpopulier en abeel is gevarieerd en met hier en daar kardinaalsmuts en braam heerlijk divers. Dat geldt dan meteen ook voor de insecten. In een uurtje tijd worden meer dan 30 verschillende soorten gevonden. Zes dagvlinders en vier libellen (in en om de gegraven poelen), zo vroeg in het jaar is heel aardig. Wat wel verontrustend is, is dat geen enkele hommelt zich heeft laten zien. Moeten we ons zorgen maken? Op de foto een vuurjuffer.

Wildernissen (Putte-Berendrecht)

Op 6 en 20 april worden de bodemvallen op een open gemaakt deel van de bossen van de Wildernissen geleegd. We treffen in onze bodemvallen relatief grote aantallen bruine en groene zandloopkevers (*Cicindela hybrida* en *C. campestris*), bolsnuittorren (*Philopodon plagiatus*), zwartlijven (*Nalassus laevioctostriatus*) en zandkruipers (*Harpalus tardus*) aan.

Overall in de Wildernissen komen we slakkenaaskevers (*Phosphuga atrata*) tegen. Niet alleen volwassen dieren (inclusief de nog bruin gekleurde verse adulten), maar ook volgroeide larven. Slakkenaaskevers (afbeelding) zoeken op de grond naar huisjesslakken. Met hun smalle, uitstekende kop kunnen ze het slakkenhuis binnendringen om dit dier met een giftige beet te kunnen doden. Het massale voorkomen in de Wildernissen houdt wellicht verband met de massa's slakken in het afgelopen natte najaar.

Solarparken Dassenberg (Bergen op Zoom – Steenbergen)

Op 9 en 21 april worde de bodemvallen in het solarpark Dassenberg geleegd. In de bodemvallen in de kale grond onder de zonnepanelen zijn ook waterinsecten aangetroffen. Misschien verwarren die dieren op hun nachtelijke rondvluchten de glanzende panelen met spiegelend wateroppervlak.

In de strook grasland rondom de zonnepanelen bevindt zich een enorme hoeveelheid emelten, de larven van

langpootmuggen. Emelten (afbeelding) vormen een belangrijk voedsel voor spreeuwen en weidevogels, maar komen in onze weilanden nog nauwelijks voor. Is dit een direct aanwijsbaar gevolg van het achterwege blijven van insecticiden?

Steertse Heide (Kalmthout – Essen)

Op 11 april bezoeken Jeff en Gerrit de Putwei op de Steertse Heide. Op die zonnige middag vliegen er links en rechts copulerende bruine winterjuffers (*Sympecma fusca*) boven het ondiepe ven. De aquatische macrofauna levert een aantal soorten wantsen op, maar voor veel waterkevers.

Een week later wordt de nabij de Putwei gelegen bomkrater gemonitord. De watercrassula (*Crassula helmsii*), een invasieve exoot die we daar in maart zagen, blijkt minutieus door medewerkers van het Agentschap Natuur en Bos te zijn verwijderd. We zien hier ook de eerste echte libel dit jaar, een viervlekkige platbuik (*Libellula quadrimculata*).

Bergse beestjes in het Natuurhistorisch (Rotterdam)

Ter gelegenheid van de presentatie van hun onderzoek naar overwinteraars op platanen op de Brabantse Wal in het Natuurhistorisch in Rotterdam hadden Vera en Gerrit enkele plataannetwantsen (*Corythucha ciliata*) uit Bergen op Zoom meegenomen. Op verzoek van de museumdirectie zijn de dieren daar achtergebleven en worden ze opgenomen in de collectie van het museum.

Binnen de afdeling Ecologie, IBR Flex Informatie & Ondergrond van de gemeente Rotterdam zullen de resultaten van ons onderzoek worden doorgesproken. Mogelijk – zo wordt ons van die kant bericht – zal deze informatie een positieve invloed hebben op het beleid ten aanzien van platanen binnen de gemeente Rotterdam.

Studiedagen / symposia / excursies

Het weekend 25-27 april brengen we door in Putten op de Veluwe in een het door de Landelijke Insectenwerkgroep van de KNNV georganiseerd voorjaarskamp.

Onder leiding van Martin de Haan (sr. Adviseur Ecohydrologie bij Brabant Water N.V.) en Robert Frantzen (adviseur ecologie & terreinen Brabant Water) bezoeken we op 30 april de door Brabant Water beheerde waterwingebieden Roosendaal en Seppe-Bosschenhoofd. De KNNV is gevraagd om het grasland in de beide gebieden te inventariseren. Vooral het schrale grasland van het waterwingebied Roosendaal en de drie in dat gebied daarin gelegen poelen, lijken vanuit entomologisch oogpunt interessant te zijn.

Literatuursignaleringen

Groene Wijzer (IVN Groene Zoom), maart 2025

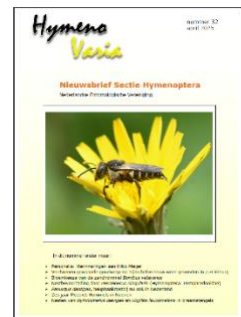
In de reeks “Bergse Beestjes” een artikel van Vera en Gerrit over zeldzame graafwantsen (Cyndidae) op de Brabantse Wal.

Hymeno Varia (Nieuwsbrief van de Sectie Hymenoptera van de NEV) nrs. 32 en 33, april 2025

Dit keer zijn de leden van de sectie Hymenoptera verrast met twee nieuwsbrieven, namelijk het reguliere nummer en een special gewijd aan de 75^e geboortedag van vliesvleugeligen-specialist Jan Smit.

Het reguliere nummer bevat – zoals gewoonlijk – een heel pakket aan artikelen over de Nederlandse vliesvleugeligen:

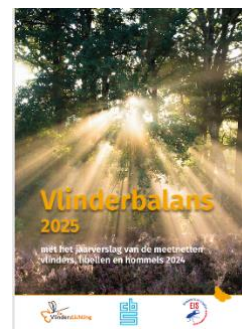
- Excursie en andere Verslagen
- Verdwenen gewaande goudwesp na bijna halve eeuw weer gevonden in Zuid-Limburg Broedzorg en ontwikkeling van de gedoornde slakkenhuisbij *Osmia spinulosa* in het Noord-Hollands Duinreservaat
- Bloemkeuze van de zandhommel *Bombus veteranus*
- Heuphaakroetbij *Panurgus dentipes*, nu ook in Nederland
- Nestbevoorrading door *Passaloecus singularis* (Hymenoptera: Pemphredonidae)
- Zes jaar Meetnet Hommels in Nuenen
- Nesten van *Gymnomerus laevipes* en *Hoplitis leucomelana* in braamstengels

Vlinderbalans 2025 (Vlinderstichting / EIS kenniscentrum Insecten)

De vlinderbalans combineert de jaarverslagen van de meetnetten vlinders, libellen, nachtvinders en hommels. Deze editie staan de soorten van bossen centraal. De uitgave bevat de volgende artikelen:

- De impact van de Europese Natuurherstelverordening
- Toekomst voor vlinders en libellen
- De meetnetten in beeld
- Meetnet nachtvinders
- Boeren Insecten Monitoring Agrarisch Gebied
- Haal meer uit SNL-karteringen Gerdien Bos
- Meetnet hommels
- Basiskwaliteit voor vlinders in multifunctionele bossen
- Het Nationaal Dashboard Biodiversiteit Michiel Wallis De Vries

Kijk op exoten, 13^e jrg. (1), nr. 48, april 2020

He digitaal beschikbare tijdschrift schenkt onder andere aandacht aan de bosbesgalwesp. Een onopvallend klein wespje, dat opvallende gallen op bosbesstruikjes veroorzaakt. Tot nu toe zijn de gallen alleen aangetroffen op bosbesplantages in Noord-Limburg en oostelijk Noord-Brabant, maar de verwachting is, dat de soort zich verder over Nederland zal uitbreiden. Het bosbesgalwespje komt oorspronkelijk uit het oostelijke deel van Noord-Amerika.

Maandverslag insectenwerkgroep KNNV Roosendaal april 2025

Veelpoot nr. 36, april 2025

Het jongste nummer van het tijdschrift van de Landelijke insectenwerkgroep van de KNNV (LIW) bevat artikelen over onder andere veldwaarnemingen van sluipwespjes op bladluizen, over graafwantsen in westelijk Noord-Brabant, over het belang van de paardenbloem voor bloembestuivers. De *Veelpoot* bevat tot slot een verslag van een excursie naar Bergen op Zoom.

Mens en Natuur 76^e jrg. nr. 1, lente 2025

Het is prachtig, wanneer het IVN iets educatiefs wil doen. Maar als je dan onder de titel “wanneer is welke vlinder te zien?” een gehakkelde aurelia twee maal afbeeldt en een daarvan als distelvlinder aanduidt, ben je niet goed bezig. Een wanneer je van het boomblauwtje alleen de bovenkant laat zien, wordt het nog minder duidelijk. Leuk, die artistieke impressies van vlinders, maar doe mij maar gewoon foto's.

Natura 122^e jrg., nr. 1, april 2025

In het lijfblad van de KNNV maken de lezers kennis met eendagsvliegen en hun larven, de haften. Voor het determineren van de haften is reeds enkele jaren een goed Nederlandstalige tabel beschikbaar, onlangs is ook een determinatiewerk verschenen waarmee alle eendagsvliegen uit de Benelux op naam kunnen worden gebracht. De volwassen eendagsvlieg is weliswaar een kort leven beschoren, maar zal dit jaar volop aandacht krijgen.

Entomologische Berichten 85^e jrg., nrs. 1 en 2, februari en april 2025

In het februari-nummer een mededeling over *Eurygaster austriacan* een pantserwants, die na 1935 op de Kriekelaere Duinen weer in Nederland is waargenomen. Verder onder andere een artikel over de manier waarop de kleine wintervlinder zich genetisch aanpast aan het steeds vroeger beginnende voorjaar, een studie naar het eetgedrag van de larven van het klein vliegend hert en een nieuwe kortschildkever voor de Nederlandse fauna. In de april-editie is er aandacht voor onder andere roofvliegen, een invasieve kortschildkever en de maretakwespvlerling.

Insecten 2025, 1^e jrg., nr. 3

In dit door EIS uitgegeven populairwetenschappelijke tijdschrift over geleedpotigen wordt vooral aandacht geschonken aan bijen en andere insecten in stierenkuilen in met runderen begraaide natuurgebieden.

Voorts bijdragen over:

- de entomologische biodiversiteit op Bonaire
- het project 'Knipitorren van de Lage Landen'
- de veenmol en
- watermijten

Nieuwsbrief kniptorren I 2025. EIS - Kenniscentrum Insecten April 2025

In 2025 is het project 'Kniptorren van de Lage Landen' van EIS Kenniscentrum Insecten gestart. Het doel is om binnen dit project zoveel mogelijk verspreidingsgegevens van alle kniptorren uit de Benelux te verzamelen, door het digitaliseren en determineren van collectiemateriaal uit Nederlandse natuurhistorische collecties, maar ook het versneld valideren van jullie waarnemingen op [waarneming.nl](https://www.waarneming.nl) en het verzamelen en samenvoegen van collectiegegevens uit persoonlijke collecties. Parallel loopt een digitalisatieproject in Brussel (KBINS), waarbij collectiemateriaal van alle Belgische kniptorren wordt gedetermineerd en gedigitaliseerd. Ook op [waarneming.be](https://www.waarneming.be) worden kniptorren goedgekeurd. Het Nederlandse onderdeel van het project wordt gefinancierd door het Cultuurfonds en de Uyttenboogaart-Eliassen Stichting en zal tot eind 2027 duren.

Naast digitalisatie van gegevens worden teksten geupdate, komt er in de loop van 2026 een soortzoeker online, wordt er een poster gedrukt en zullen er enkele excursies en een determinatiecursus bij de NEV gegeven worden.